

Шашенко О.В.

аспірант кафедри фінансів

Крайнюченко О.Ф.

кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

ТЕСТИ РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЯК ЗАСІБ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИКА

Сьогодні діяльність страхових компаній на сучасному страховому ринку України пов'язана із безліччю ризиків. Невизначеність у законодавчих актах, часті випадки страхового шахрайства та неоднорідна структура ринку створили умови, в яких більшість страхових компаній не можуть забезпечити достатню фінансову безпеку та збереження лояльності своїх клієнтів.

Подібні процеси призводять не лише до псування репутації окремих страховиків, які не змогли надати в повному обсязі страховий захист відповідно до договору, а також репутації страхових компаній як інституту серед звичайних українців.

Головною проблемою виступає саме невпевненість клієнтів у можливості страховика вчасно і без перешкод виплатити страхове відшкодування у результаті настання страхового випадку. Компанія має проводити успішну роботу, надати клієнту відчуття надійності та впевненості, і відповідно бути конкурентоздатною на сучасному ринку страхових послуг.

Конкурентоздатність страховика залежить від його фінансової надійності, фінансового стану компанії, її іміджу, наявними страховими продуктами та ефективністю її операційної діяльності.

Категорія фінансової надійності страхової компанії описує можливість страховика виконувати власні страхові зобов'язання за договорами страхування та перестрахування під впливом несприятливих умов [2, с.520]. Вона дозволяє страховикові успішно здійснювати власну діяльність із забезпечення

страхового захисту своїм клієнтам, зберігаючи свою платоспроможність та ліквідність.

Для здійснення оцінки фінансової надійності страхових компаній було створено тести раннього попередження. Це система порівняння фактичних фінансових показників страхової компанії із визначеними нормативними значеннями, що дозволяє оцінити ступінь ризику діяльності страховика. За допомогою цієї методики можливо на основі річної фінансової звітності розрахувати значення одинадцяти ключових показників, що характеризують ліквідність, платоспроможність, дохідність, ризикованість компанії, стан дебіторської заборгованості, капіталу, страхових премій, резервів та ефективність інвестицій і перестраховування. За допомогою розрахованих значень можливо отримати багатосторонній висновок про загальний стан страхової компанії із деталізацією наявних проблем, що ставлять під загрозу надійність компанії. Результатом такого аналізу виступає оцінка, яка може характеризувати фінансовий стан компанії як стійкий, задовільний, граничний чи незадовільний [3].

Позитивна оцінка за тестами раннього попередження дозволяє стверджувати, що компанія не має серйозних проблем, має стійкий фінансовий стан, і може успішно здійснювати операційну діяльність надаючи страхові послуги своїм клієнтам і відповідно, конкурувати на ринку страхових послуг. Незважаючи на позитивні сторони цієї системи, тести раннього попередження мають низку проблем.

Створена у 2005 році модель містить формули для розрахунку показників з використанням старих форм звітності, що при використанні з сучасними формами балансу та звіту про фінансові результати можуть представляти труднощі для розрахунку. Також проблемою виступає рекомендаційний характер здійснення розрахунків за даною методикою. Результати тестів раннього попередження не є підставою про порушення страховиком із поганим фінансовим станом нормативів окреслених у Положенні «Про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності,

прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика», де окреслюються критерії достатньої ліквідності, прибутковості, платоспроможності, достатності капіталу та якості активів страховика [1]. Тести раннього попередження також є не досить відомими широкій публіці, незважаючи на те, що за їх допомогою кожен може окреслити стан фірми та прийняти рішення про доцільність співпраці із компанією.

Загалом можливо зробити висновок, що тести раннього попередження є простим та деталізованим засобом для комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії. Ця методика надає огляд фінансовій надійності страховика, що може допомогти в процесі здійснення оцінки конкурентоспроможності компаній на сучасному ринку страхових послуг. Простота та детальність тестів дозволяє їх використовувати і спеціалістами страхових компаній, як засобу для контролю за власним фінансовим станом, і клієнтами, що невпевнені у надійності свого страховика. Засобом для вирішення сучасних проблем із тестами раннього попередження є їхнє доопрацювання Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг), для використання із новими формами фінансової звітності, що дозволить позбутися труднощів при розрахунках за даною методикою.

Література:

1. Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг №850 від 07.06.2018.
2. Осадець С.С. Страхування: Підручник – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.
3. Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №3755 від 17.03.2005